

На весняного Миколая Карпилівка 365-річчя відзначала

З нагоди такого величного свята пропоную розпочати розповідь із цікавої історичної довідки про село. До речі, вивчаючи минуле й сучасне населеного пункту, стикнулася з декількома інформаційними версіями минувшини, що в дечому різняться між собою. Ось що дізналася з літописів про поважне поселення Карпилівка.

Славні нащадки племен древлян і дулібів

Село Карпилівка розташоване на правому березі річки Случ. Перші згадки про перебування людини в цих місцях належать до стародавніх часів. Археологи виявили стоянки первісних людей доби неоліту. Очевидно, в цій місцевості проживали прадавні племена древлян, бо тут знайшли деякі кремінні знаряддя праці: рубила, наконечники для стріл, сокири. Можна лише здогадуватися, що тут жили первісні мисливці. Знайдений скарб у 1870 році містив 222 польські, пруські та шведські срібні монети 17 століття.

Ліси, луки приваблювали давніх людей своїми багатствами: достатком ягід, грибів, їстівного коріння, дичини, риби у водоймах. Густі зарості й непрохідні болота надійно захищали їх від ворогів. Як населений пункт село Карпилівка відоме ще з першої половини XVII століття, а точніше з 1651 р.

«...Ішов 1651 рік і тривала українсько-польська війна 1648-1654 рр. Б. Хмельницький привів війська на Волинь. Армія гетьмана підійшла до Берестечка, відбулась вирішальна битва між українськими та польськими військами. Козаки її програли, але зуміли вийти з оточення. Зрада татарського хана й полонення ним Хмельницького не вплинули на мужність козаків. Розділившись на загони, військо відступило на Київщину. Один із них проходив через Карпилівку. Стомлені далекою дорогою, літнього дня, зупинилися козаки тут на ночівлю. Це був невеликий хутір із декількох хат. Тож чоловіки розташувалися на пагорбі. Спали просто неба. Вони збиралися готувати вечерю, а колодязя поблизу не було. Тож вирішили викопати криничку. Швидко взялися до роботи, якою керував козак Карпо Ніч видалася теплою. За декілька годин вже криниця була готова, а чиста й прохолодна, дуже смачна вода біла з-під каміння. Козаки зварили куліш і, повечерявши, уклалися спати. Не відпочивав лише сторож. На ранок загін збирався йти далі, але води в криниці побільшало й вона почала обвалюватися. Козаки обклали її камінням: «Нехай буде добра згадка про нас», - мовив Карпо. «Кожен подорожуючий зможе втамувати спрагу холодною водицею з нашої криниці», - промовив сотник»...

...Минуло відтоді понад 300 років. Жителі Карпилівки ще довго користувалися джерельною водою. Потім повз криницю проклали дорогу й вона поступово замулилась. Згодом таки зробили дерев'яну навіску там, щоправда, води з неї так ніхто й не п'є. Теплими літніми вечорами тут збираються пари закоханих, віддаючи тим самим славу козакам, які викопали цей колодязь на довгі часи й покоління. А ще зберігають пам'ять про козака Карпа, від імені якого й походить назва села Карпилівка, а криницю й досі називають Богдановою»...

Про історію села від XVIII століття можна ще почитати в «Літописі села Карпилівка», написаному в 1985 році священником Карпилівської церкви Огофілактом Кошпаневичем, поданому у вигляді звіту архієпископу Волинсько-Варшавському.

Існує декілька версій про виникнення назви села. Стверджують, ніби в Случанській затоці водилося багато здоровенних коропів (карпи), тому й поселенню присвоїли їх назву. Але це менш вірогідно. Бо з покоління в покоління передають таку бувальщину. В чоловіка було два сини. Старший виїхав на заробітки, одружився на чужині й не повернувся до батьків. Молодший Карпо теж згодом одружився й відділився, став жити з сім'єю, яка швидко збільшувалася. Час минав. Обробляли малородючу землю. Діти підростали, створювали власні сім'ї й будували оселі неподалік батьків. Так і з'явилося на

правому березі Случа поселення Карпа — Карпила, що й потім зафіксували на карті Волинської губернії.

Трагічною сторінкою в історії села є 24 лютого 1942 року, коли гітлерівці в стару церкву зігнали переважну більшість карпилівців, хтось убив двох німецьких прислужників, а одного поранив. Хтозна, яка б доля чекала бранців, якби не щасливий випадок: наступ радянської військової частини змусив ворогів тікати, не здійснивши страшний задум.

У селі наразі діють прекрасні Карпилівська загальноосвітня школа I-III ступенів і дошкільний навчальний заклад «Дзвіночок», Будинок культури, публічно-шкільна бібліотека. Медзаклад тут працює з 1950 року, а в 1998-ому на його базі створили сільську амбулаторію. У 2008 р. відкрили аптеку в амбулаторії лікувальної та сімейної медицини. Отож про здоров'я жителів села турбуються 11 працівників на чолі з головним лікарем Оленою Чугай. Провели реконструкцію магазинів продовольчих і промислових товарів. Діють приватні підприємства: пилорама, столярний цех. На базі ЗОШ функціонує навчальна ділянка з бджільництва.

У жителів с. Карпилівка завжди побутовували такі народні ремесла, як бондарство, плетіння виробів із драні, різьба по дереву.

Природна краса Карпилівки

Ще й донині ліси, що оточують село, зберігають свою таємничу загадковість. Так, у 82 кварталі тутешнього лісництва заховалося чудернацьке озеро. Чисте, невеличке, всього 0,6 гектара водного дзеркала, ідеально круглої форми. Має підступні береги, що так і ходять хвилі під ногами, не дають підійти до води. Зробити це можна лише взимку. Озеро - велика чаша, наповнена водою по самі вінця, та так, що дивуєшся, чому вона не переливається за її краї? Серед чудес природи навколо карпилівських лісів розташоване в північно-західній частині 15-гектарне мальовниче озеро Кара-синське (його ще називають Стрільським). На території сільської ради є урочища Панський Город, Глушка, Вир, Колошви, Манчинське, Липецьке.

Як працюють, так і святкують

Минулої неділі на храмове свято, як і годиться, мешканці Карпилівки зранечку поспішали в Свято-Миколівський храм, побудований ще в 1853 році, зруйнований комуністами в 1964-ому й відновлений місцевою та громадами сусідніх сіл на початку 90 років минулого століття. Адже знають, що будь-яку роботу, як і святкування, треба розпочинати з молитви.

А вже по обіді карпилівці здебільшого в національному вбранні прямували в бік Будинку культури, де розгорнули різнобарвну виставку народних умільців. Також тут охочі могли випробувати себе в різних спортивних змаганнях. А в прикрашеній залі на всіх чекала урочиста концертна програма.

На порозі БК гостей зустрічали в.о. старости Карпилівки Ганна Карпець і громадські активісти. А у фойє майоріли різнобарв'ям кольорів національна вишивка, роботи з дерева, паперу, художні картини та вишиті, неповторні шедеври, оздоблені бісером. Сказати, що роботи талановитих майстрів полонили - не сказати нічого. Зазначу, що витвори школярів нічим не поступалися виробам маститих майстрів! А свої роботи зокрема представили Сніжана Мартинюк, Наталія Мартинюк, Сергій МартиНюк, Ірина Мартинюк, Альона Михайлицька, Ірина Ковалець, Вікторія Рагуліна, Людмила Коваленко (Адамовська), Галина Галах, Марія Лазарчук, Віра Карпець, Ольга Оленіч. А організували її вчителі трудового навчання місцево ЗОШ Руслана Мартинюк і Василь Мартинюк.

Неподалік виставки проходили спортивні баталії між суперниками в шахах і шашках. А на спортмайданчику тієї миті відбувалися змагання з волейболу. У залі тим

часом займали місця карпилівські поціновувачі музичного та розважального жанру. Бо от мало розпочатися святкове дійство, приурочене до Дня села, що відзначало 365-річчя!

Під звуки фанфар ведучі привітали присутніх із гарним святом і запросили до слова в.о. старости села Ганну Карпець і почесного гостя - голову Клесівської об'єднаної громади Василя Гриника. Ганна Свиридівна з хвилюванням поділилася чималими здобутками та перспективами населеного пункту та його талановитих мешканців. А Василь Федорович подякував за запрошення й запевнив, що оскільки Карпилівка під захистом Миколи Чудотворця, то вона повсякчас процвітатиме, а його громада житиме щасливо та з Божою благодаттю. Після урочистих промов Василь Гриник і Ганна Карпець нагородили грамотами й подяками звитяжців й активістів села : дует Людмилу Таборовець і Віру Никончук, фольклорно автентичний колектив «Журавушка», директора БК Людмилу Мартинюк, Валентину Романчук, Галину Степанюк, депутата сільради Руслану Мартинюк, Валентину Малишевську, Ніну Мартинюк, Людмилу Пецькову, дитячий фольклорно-автентичний колектив «Оберіг» на чолі з керівником Галиною Мартинюк, директора Карпилівської ЗОШ Василя Галушка, завідувачу ДНЗ «Дзвіночок» Аллу Никончук, Руслана Ма-карицького. Як зазначив Василь Гриник, ці імена вже ввійшли в історію села. Запросили на сцену й воїнів-афганців, аби вручити їм пам'ятні медалі від Президента України з нагоди 25-річчя виведення військ із Афганістану: Валентина Жилку, Анатолія Мартинюка та Василя Мартинюка. Ганна Свиридівна подякувала їм за мужність і героїзм. Василю Гринику також презентували пам'ятний подарунок — вишитий рушник, а Сергій Мартинюк виконав пісню «В Афгані часто снились вишні».

Потім аматори сцени запропонували односельцям і гостям феєричну концертну програму, в якій узяли участь Людмила Мартинюк, Світланка Мартинюк, вихованці ДНЗ «Дзвіночок» із Людмилою Таборовець, фольклорно-автентичний колектив «Журавка» та хореографічний «Пролісок» під керівництвом Василя Мартинюка, тріо «Карпиляночка» й «Дивограй», Тетянка Мартинюк, Мар'яна Мартинюк, місцеві «Троїсті музики», аматори Клесівського й Люхчанського будинків культури, гурт «Хлопці збоку». А родзинкою дійства був танок немовлят від найменших карпилівців, яким виповнилося всього 3-5 рочків. Концерт видався настільки музично насиченим, що ноги ні-ні та й підтанцьовували під запальні мелодії.

А свято добігало кінця. На завершення ведучі вкотре привітали односельців зі святом, а Ганна Карпець і Василь Гриник відзначили грамотами й нагородами переможців спортивних змагань: Володимира Велігдана й Олександра Карпця, Івана Щевича (шахи), Руслана Ко-вальця (шашки), волейбольну команду «Спайк» (Іван Степанець). Слава та честь, многая літа славному карпилівському родю!

Вікторія Колядич